

Landbruksdepartementet
Avdeling for matproduksjon og helse
Postboks 8007 Dep

0030 Oslo

Arkiv Styret

Dato 08.04.03

Jnr 35/03 - 02

Saksb IF

LOV OM OVERTAKELSE AV FORMUESPOSISJONER VED ENDRET ANSVARSDDELING I MATFORVALTNINGEN - HØRINGSUTTALELSE FRA KNT-FORUM

Innledning:

KNT-forum har i tidligere høringer angående omorganisering til et nytt Mattilsyn hevdet at statliggjøringen av KNT vanskeliggjøres ved at det kun er tilsynsdelen som overtas av staten. Dette er en kompliserende faktor også ved overdragelse av formuesposisjoner ved endret ansvarsfordeling i matforvaltningen.

Formålet med loven:

Som departementet selv skriver, er formålet med lovforslaget å skaffe staten et nødvendig rettsgrunnlag for å gjennomføre det økonomiske oppgjøret mellom staten og kommunene i tilknytning til reformen. Prinsippene for dette økonomiske oppgjøret har departementet lagt fram for Stortinget i notat datert 21. august 2002. Stortinget sluttet seg til de framlagte prinsipper ved behandlingen av St.prp. nr 1 Tillegg nr. 8 (2002-2003). I disse prinsippene er det lagt til grunn at kommunene ikke skal få erstattet en eventuell alternativ verdi av formuesgjenstander som disponeres for å løse de oppgaver som skal overføres til staten, og at staten overtar de forpliktelser som er knyttet til de aktuelle formuesgjenstander.

Loven er avgrenset til de spørsmål som knytter seg til overføring av formuesposisjoner og tvisteløsning.

Kort skissert er lovforslaget lagt opp slik at staten vederlagsfritt skal kunne overta formuesgjenstander tilknyttet den delen av KNT som staten ønsker å overta (tilsynsdelen) og at de forpliktelser som er knyttet til disse formuesgjenstandene også overtas av staten. Staten innser at interessekonflikter vil kunne oppstå pga at bare deler av KNT overtas og foreslår i §7 hvordan slike tvisteløsninger løses med partssammensatt nemnd. Det er åpenbart at det finnes mange formuesgjenstander i dagens KNT som det vil være behov for både i det nye Mattilsynet og de deler av KNT som ikke blir statliggjort. Der slik konflikt oppstår, bør det etter KNT-forums mening etableres som et hovedprinsipp at kommunene som har gått til anskaffelse av utstyret, får førsterett til å beholde utstyret. Det må følgelig også vurderes om

det som finnes i dagens KNT av data- og kommunikasjonsutstyr, er egnet for bruk i det nye Mattilsynet. For kommunene kan en videre bruk i de fleste tilfeller være aktuell og ønskelig.

I § 5 er gjeldsovertagelse behandlet. Der står det at dersom det i forbindelse med overføring til staten av rettigheter og plikter som nevnt i §4, overføres gjeld eller andre forpliktelser, er det frigjørende for kommunene. Her er det i lovforslaget gitt begrensninger i overtagelsen av *forpliktelser* som staten skal overta til fortrinnsvis også å gjelde den del av forpliktelsen som knytter seg til tilsynsdelen. Forpliktelser kan omfatte andre forhold enn formuesgjenstander, for eksempel leasingavtaler og husleieavtaler. Husleieavtaler vil stå i en særstilling. Husleieavtaler for et næringsmiddeltilsyn er vanligvis inngått for hele næringsmiddeltilsynet samlet og er ofte langsiktige og uoppsigelige dersom annen leietaker ikke overtar avtalen. KNT-forum vil hevde at næringsmiddeltilsynet må ses på som én enhet i de tilfeller hvor det er inngått husleieavtale for hele virksomheten samlet. En kan se for seg at kommuner blir sittende med tomme lokaler som det ikke finnes leietagere til for de deler av KNT som ikke blir statliggjort og ikke blir videreført. Staten må som et hovedprinsipp ta på seg forpliktelse for hele avtalen. Støtte for et slikt syn finner en i St.prp. nr 1, tillegg nr 8 (2002-2003) pkt 8.2.2, siste ledd. Der står det at foruten kostnader forbundet med flytting og etablering av nye lokaler, vil det påløpe kostnader til oppfølging av inngåtte husleieavtaler for kontorlokaler i nåværende tilsynsvirksomheter som ikke finner anvendelse i det nye Mattilsynet. Dette har vært tolket slik at staten vil gå inn og overta eksisterende husleieavtaler i dagens KNT. I det framlagte lovforslaget signaliserer departementet at det fortrinnsvis vil ta på seg forpliktelser for den delen av KNT som angår tilsynsvirksomheten.

I Lanbruksdepartementets høringsnotat 3 - Høring om økonomiske forhold vedrørende overføring av ansvar fra kommuner til staten ved opprettelse av Mattilsynet – sies det i pkt 4.4 om overtagelse av forpliktelser og gjeldsansvar: ”Departementet har overfor kommet til at statlig overtagelse av ansvar for tilsyn med næringsmidler, ikke bør medføre økonomisk gevinst for kommunens hånd. På den annen side bør heller ikke det forhold at sektoransvar plasseres på et annet forvaltningsnivå, føre til at kommunenes økonomiske situasjon blir forverret.”

I § 7 står det at tvistenemnd ikke skal vurdere konkrete gjeldsforpliktelser staten har rett og plikt til å tre inn i. I lovforslaget er det ikke framlagt hvordan slike eventuelle tvister skal løses. Dette er et stort hull i lovforslaget da en må se for seg at slike tvister lett vil oppstå.

Til tross for at det i lovens formålsparagraf står at den omhandler overtagelse av formuesposisjoner, er det i § 7 angitt at nemnd skal behandle eventuelle uenigheter i spørsmål om hvilke personellressurser som skal overføres fra kommune til stat. Dette er bare en registrert inkonsekvens og KNT-forum har ingen innvending til at slike tvister behandles slik det er skissert i § 7.

Det er også i lovforslaget §7 , 5 ledd foreslått at nemndas virksomhet skal dekkes av partene. Det er ikke riktig at kommunene skal påføres slike utgifter som blir utløst av en bestemmelse om omorganisering fremmet av staten.

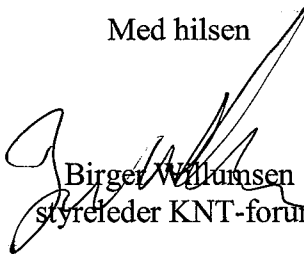
Til slutt må nevnes en faglig betenkelig konsekvens av at formuesposisjoner innkjøpt og brukt av dagens tilsyn, automatisk skal overdras til Mattilsynet: I høringsbrevets merknader til lovens § 4 nevnes radioaktivitetsutstyr som eksempel på formuesgjenstander som skal overdras fra KNT til Mattilsynet. Realiteten er at med unntak av levendedyrmålinger, som

utgjør promiller av analysemengden for måleutstyret som er i tilsynet, er all bruks- og analysekompetanse hos personell tilhørende KNT-laboratoriene og ikke hos tilsynspersonellet som går over til Mattilsynet. I stedet for å virksomhetsoverdra radioaktivetsmåleutstyret til Mattilsynet, bør heller utstyret forbli i de laboratoriemiljøer som videreføres samtidig som Mattilsynet inngår forhandlinger med disse om utføring av radioaktivetsmålinger også i framtiden.

Konklusjon:

1. Formuesgjenstander som det er bruk for både i det nye Mattilsynet og i videreført aktivitet i kommunene, må kommunene, som har gått til anskaffelse av utstyret, ha førsterett til å beholde.
2. Husleieavtaler er en forpliktelse som næringsmiddeltilsynene som oftest har inngått som en helhet for hele virksomheten og med lang bindingstid. Dette er forpliktelser som staten må overta i sin helhet dersom ikke deler av eller hele lokalet fortsatt kan nyttiggjøres av kommunene etter omleggingen.
3. Staten må dekke omkostninger ved eventuelle tvisteløsninger.

Med hilsen

Birger Willumsen
styreleder KNT-forum